

Har värdet av en reservatsbildning i Döderhultarns skog utvärderats ordentligt?

Den 9 oktober bjöd Sveaskog in till ett möte i skogarna väster om Eckern. Grannar till området deltog tillsammans med företrädare för den lokala ideella naturvården, Oskarshamns kommun och Naturskyddsföreningen i Kalmar län. Vi vill tacka för möjligheten att på plats ta del av Sveaskogs tankar och framtida planer. Men frågan om möjligheten att bilda ett formellt naturreservat på delar av fastigheten fick tyvärr inget riktigt svar. Därför hoppas Naturskyddsföreningen i Kalmar län och Östra Smålands Ornitologiska Förening att Sveaskog kan förtydliga varför detta inte är aktuellt. Vi står nämligen fast vid vår tidigare uppfattning att detta är ett bra förslag. Därför vill vi fördjupa och utveckla vårt tidigare resonemang.

Inledningsvis vill vi hänvisa till vår tidigare skrivelse från den 23 augusti 2022, som även mejlades till er på Sveaskog för kännedom. Där försökte vi kort beskriva de utmaningar som naturskyddet och den biologiska mångfalden står inför. Vi ville dessutom visa på den positiva roll som statens skogsbolag kan spela. Särskilt utifrån de värdefulla löften som Sveaskog har presenterat de senaste 20 åren.

Vi syftar bland annat på Sveaskogs uttalade ambition att harmonisera naturvårdsarbetet med nationella och europeiska miljömål. I ert [pressmeddelande från den 26 april 2021](#) skriver ni följande under rubriken **Naturvårdsskogarna**.

”Harmonisering med nationella och EU-mål: Sveaskog avser bidra till nationella miljömål och EU:s biodiversitetsstrategi 30/10, där 30 procent av skogsmarken har ett skydd i vid bemärkelse, varav 10 procent ska vara ett strikt skydd. Vad gäller de 10 procent med strikt skydd så handlar det för oss om att öka mängden formella avsättningar som Sveaskog äger, det vill säga mer naturreservat (med juridiskt skydd enligt Miljöbalken) eller naturvårdsskogar (med formellt skydd genom avtal) i ekoparker. Idag är siffran för formella avsättningar räknat på all vår skogsmark ca 7 %.”

Då bara 2,5 procent av Smålands skogar är formellt skyddade, menar vi att denna ambition är särskilt önskvärd att förverkliga i våra trakter. Inte minst då flera indikatorer pekar på att den biologiska mångfalden i södra Sverige är särskilt hotad.

Några siffror och citat ur [Artdatabankens senaste rapport](#) från 2020 får belysa detta. Andelen försvunna rödlistade arter per län är avsevärt högre i södra Sverige än i norr. I de småländska länen är siffran 13 procent, vilket är mer än tre gånger högre än för Norr- och Västerbotten. Vidare skriver Artdatabanken att *”högst andel rödlistade arter finns i ädellövskog, men även barrskog har en hög andel”* och pekar ut avverkning, igenväxning, upphörd hävd och igenplantering som de fyra främsta negativa påverkansfaktorerna för rödlistade svenska arter. På sidan 22 står det att antalet nationellt utdöda arter är 173 för Götaland. Samma siffra för Norrland är 25. I Götaland finns det 1 875 unika bofasta rödlistade arter. För Norrland är den siffran 423.

Vi vill inte ställa olika landsdelar mot varandra. Arbetet med våra fjällnära naturskogar är ytterst viktigt och har vårt fulla stöd. Men även utmaningarna här i södra Sverige är omfattande. Därför hoppas vi att vårt statliga skogsbolag vill axla en ledarroll och göra värdefulla insatser för att bevara och återskapa de skogar, som mångfalden i södra Sverige kräver för sin långsiktiga överlevnad.

Vi menar att även södra Sveriges skogar bör omfattas av ambitionen av ett strikt skydd på minst tio procent av Sveaskogs markinnehav. Av särskild vikt är att produktiv skogsmark inkluderas, eftersom

det främst är där artrika ädellövskogar finns. På Sveaskogs webbsida uppges att innehavet av produktiv skogsmark i den mellansvenska lövskogsregionen (tidigare blandskogsregionen) uppgår till 551 900 hektar. Målet på tio procent strikt skydd innebär då att drygt 55 000 hektar borde skyddas som reservat eller avsätta naturvårdsskogar i ekoparker. En överslagsberäkning av dagens reservat och formellt skyddade områden i ekoparker inom denna skogsregion visar att runt 27 000 hektar hyser ett strikt skydd. Det innebär att det borde vara möjligt att skapa väl genomtänkta naturreservat på ytterligare 27 000 hektar här i södra Sverige.

Drygt två år efter lanseringen av er nya inriktning för hållbart skogsbruk är det hög tid att inleda en dialog om hur detta viktiga mål kan förverkligas i södra Sverige. Vi har full respekt för att det kan finnas frågetecken kring om det vi kallar Döderhultarns skog platsar i detta sammanhang. Ett så lovvärt initiativ som detta, ska givetvis användas för att skapa största möjliga naturvårdsnytta.

Vi tror dock att stora delar av skogarna väster om Eckern (Oskarshamn Veningehult 2:2) har en god möjlighet att kvala in i initiativet. Detta då det till stor del handlar om kontinuitetsskogar med många dokumenterade naturvärden. Skogarna ligger nära Oskarshamns tätort, vilket gör området till ett uppskattat rekreations- och friluftsområde med potential för en spirande naturturism. Att Eckern är en reservvattentäkt är ännu ett argument, och slutligen tror vi att traktens kulturhistoria med Döderhultarns födelse och uppväxt kan användas för att stärka områdets attraktionskraft. Vi noterar därför med glädje att Sveaskog redan frivilligt har avsatt en stor del av de aktuella skogarna. Dessa avsättningar menar vi talar ännu mer för ett helhetsgrepp i form av ett framtida naturreservat.

Vi föreslår följande för att komma vidare i detta ärende.

- Sveaskog inleder ett övergripande arbete för hela den mellansvenska lövskogsregionen med målet att avsätta åtminstone ytterligare 27 000 hektar i form av nya reservat och ombildade ekoparker.
- I väntan på en gemensam målbild för att kunna prioritera bland lämpliga skogsområden, pausas alla skogliga åtgärder i skogarna väster om Eckern.
- Alternativt utreds skogarna väster om Eckern redan nu som framtida naturreservat i nära samarbete med Oskarshamns kommun, Kalmars länsstyrelse och den ideella naturvården i östra Småland.

Vi tackar på förhand för ett klargörande och förhoppningsvis positivt svar.

Östra Småland den 23 oktober 2023

Kuno Nilsson

Ordförande
Naturskyddsföreningen i Kalmar län

Åke Nilsson

Ordförande
Östra Smålands Ornitologiska Förening